Suomen Reserviupseeriliitto -
Finlands Reservofficersförbund

Lausunto
13.10.2020

Viite: Puolustusvaliokunta tiistai 13.10.2020 klo 11:30 / Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021 / Asiantuntijapyyntö.

Yleistä
Suomen Reserviupseeriliitto (RUL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto edellä mainituista asiasta.

Suomen Reserviupseeriliiton (RUL) lausunnossa keskitytään puolustusbudjettiin ja siinäkin erityisesti reserviläisten osaamisen kehittämiseen ja vapaaehtoiseen maanpuolustukseen suunnattuihin määrärahoihin.

Puolustusministeriön hallinnonalalle esitetään vuodelle 2021 määrärahoja 4 873 milj. euroa, mikä on noin 1 700 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa. Korotus johtuu käytännössä kokonaan monitoimihävittäjähankkeesta ja siihen liittyvästä arvonlisäveron lisäyksestä. Monitoimihävittäjien uusimien sovitussa aikataulussa ja laajuudessa on välttämätöntä Suomen puolustuksen toimintakyvyn ja uskottavuuden varmistamiseksi.

Samalla on kuitenkin varmistettava puolustusvoimien toimintamenojen riittävyys sekä mahdolliset koronavirusepidemian aiheuttamien lisäkustannusten kattaminen.

Reserviläisten sotilasosaamisen ylläpitämisessä keskeisessä roolissa ovat puolustusvoimien järjestämät kertausharjoitukset ja vapaaehtoiset harjoitukset. Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen laaja koulutustoiminta täydentää merkittävästi Puolustusvoimien antamaa sotilaskoulutusta. Reserviläisjärjestöjen monipuolinen toiminta on tärkeää erityisesti reserviläisten ampumataidon, toimintakyvyn ja maanpuolustustahdon ylläpitämisessä. Järjestöjen toimintaan on mahdollista osallistua myös niiden reserviläisten, jotka eivät ole aktiivisessa kertausharjoituskierrossa. Erityisesti paikallisjoukkoihin sijoitettaessa tulee huomioida nykyistäkin paremmin reserviläisten vapaaehtoisessa maanpuolustuskoulutuksessa ja -työssä osoitettu osaaminen ja aktiivisuus.

Vapaaehtoinen maanpuolustus
Vapaaehtoiselle maanpuolustukselle esitetty 4,8 miljoonaa euroa on sama kuin tälle vuodelle myönnetty määrä.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) toiminta on kuluneen vuoden aikana muuttunut merkittävästi uusitun vapaaehtoisen maanpuolustuksen lain sekä koronavirusepidemian takia. Uudistuksen lopullisia vaikutuksia mm. sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen (SOTVA) kokonaismäärään ja eri alueiden koulutusmääriin on vielä vaikea ennakoida. Selvää kuitenkin on, että mm. SOTVA:ssa tapahtuvan ampumatoiminnan sekä osanottajien kursseille ilmoittautumisten osalta uudessa laissa on selviä epäkohtia.

Suomen Reserviupseeriliiton ja muiden järjestöjen (RES, NVL, MPKL) saamaa valtion tukea ei ole eritelty budjettiesityksessä, mutta oletamme sen olevan samalla tasolla kuin kuluvana vuonna eli 32.000 € / järjestö eli yhteensä 128.000 €. Tuki on laskenut vuoden 2015 tasosta noin 15 % ja reaalisesti vielä enemmän. Mainitut järjestöt ja niiden jäsenet ovat keskeisessä roolissa MPK:n koulutusta suunniteltaessa ja toteuttaessa. Lisäksi järjestöillä on useita muita

mm. reservin toimintakyvyn kehittämiseen sekä maanpuolustustahdon ylläpitoon liittyviä tehtäviä. Nykyisellä tukitasolla erityisenä huolena on se, kuinka voidaan varmistaa paikalliselle ja maakunnalliselle reserviläistoiminnalle ja -koulutukselle riittävä taloudellinen tuki.

Kertausharjoitukset ja reservin toiminta
Puolustusbudjetin selitysosasta selviää, että myös ensi vuonna kertausharjoituksiin käskettävien reserviläisten määrässä tavoitteena on 19.300 reserviläistä. Kertausharjoituksissa koulutettujen sodan ajan joukkoihin sijoitetuista reserviläistä harjoituksiin osallistuu siis vain 6,9 %.

Sodan ajan joukkojen kasvaessa 280.000 sotilaaseen myös reservin kertausharjoitusten määrän pitää kasvaa. Tavoitteena tulee olla, että ainakin keskeisiin reservin johtajatehtäviin sijoitetut reserviläiset pääsisivät kertaamaan kerran 3–5 vuodessa. Ensi vuoden kertausharjoitusmäärillä reserviläinen saa kertausharjoituskäskyn kerran noin 14,5 vuodessa. Tämä on ehdottomasti liian vähän ja vaarantaa koko puolustusratkaisumme uskottavuuden.

Lisäksi huolenamme on tänä vuonna koronaepidemian johdosta syntyvä kertausharjoitusvelka. Tänä vuonna suunnitelman mukaan piti käskeä kertausharjoituksiin 19.000 reserviläistä, mutta toteuma lienee useita tuhansia pienempi.

Tätä kertausharjoitusvelkaa on pyrittävä kuromaan umpeen nykyistä suuremmilla kertausharjoitusmäärillä lähivuosina. Reserviläisten osaamisen nykyistä parempi hyödyntäminen kertausharjoituksia suunniteltaessa ja niitä toteuttaessa mahdollistaa nykyistä suurempien vapaaehtoisia- ja kertausharjoitusmäärien toteuttamisen varsin pienillä taloudellisilla lisäpanostuksilla. Samoin kuin varusmiesten myös reserviläisten koulutuksessa pitää voida hyödyntää verkko-, virtuaali- ja simulaatiojärjestelmiä nykyistä enemmän.

Lisäksi pikaisesti tulee mahdollistaa asevelvollisten ja puolustusvoimien nykyistä tiiviimpi yhteydenpito avaamalla nykyistä laajemmat sähköiset vuorovaikutuskanavat, jotka mm. mahdollistavat reserviläisten osaamisen omaehtoisen ilmoittamisen puolustusvoimille.

Reservin sotilasosaamisen ylläpidossa ja kehittämisessä on kertausharjoitusten lisäksi tärkeä rooli Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palvelevassa koulutuksella sekä reserviläisten omaehtoisella toiminnalla. Reserviläisten omaehtoisella harjoittelulla on ratkaisevan tärkeä rooli mm. ampumataidon ja fyysisen toimintakyvyn ylläpidossa. Covid-19 tilanteessa järjestöjen jäsenistöään aktivoiva rooli on aiempaa tärkeämpi ja korostuu entisestään pandemiatilanteen jatkuessa.

RUL:n esitys
Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen varatusta määrärahasta (27.10.50) pääosa käytetään Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen toiminnan tukemiseen. Esityksemme on, että siitä tulisi osoittaa vähintään 200.000 € maanpuolustusjärjestöjen (NVL, MPKL, RES, RUL) toiminnan tukemiseen.

Suomen Reserviupseeriliitto -
Finlands Reservofficersförbund

Lausunto
13.10.2020

Kertausharjoituksissa koulutettavien reserviläisten määrää tulee kasvattaa kolmen seuraavan vuoden ajaksi 21500 reserviläiseen koronavirusepidemian aiheuttaman suunniteltua pienemmän vuoden 2020 kertausharjoitustoteuman takia.

Suomen Reserviupseeriliiton puolesta

Aaro Mäkelä
Puheenjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
aaro.makela@rul.fi
Puh. 050 540 5416

Janne Kosonen
Toiminnanjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
janne.kosonen@rul.fi
Puh. 050 5810 819

Suomen Reserviupseeriliitto on vuonna 1931 perustettu reserviupseereiden valmiuksia kehittävä aatteellinen ja toiminnallinen maanpuolustusjärjestö. Liiton 305 jäsenyhdistyksessä on 27.000 henkilöjäsentä.